

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Психологія та педагогіка вищої освіти зі змістовим модулем: Методика викладання психології
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Тарасова Тетяна Борисівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 1-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 48 год. становить контактна робота з викладачем (32 год. лекцій, 16 год. практичних занять), 102 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Організаційна психологія"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

На основі засвоєння основних теоретичних понять навчальної дисципліни опанування магістрантами комплексом загальних та професійно значущих компетентностей; оволодіння психологічною спостережливістю, творчим підходом до рішення конкретних психолого-педагогічних проблем вищої освіти, викладання психології зокрема; набування професійно значущих якостей особистості майбутнього фахівця.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Психологія та педагогіка в сучасному освітньому просторі

Загальне уявлення про психологію та педагогіку. Виникнення понять «педагогіка» та «психологія» у Стародавній Греції. Об'єкт та предмет психології та педагогіки. Основні етапи розвитку психології та педагогіки. Багатопланові та двосторонні взаємозв'язки психології та педагогіки. Основні психологічні поняття, що реалізуються в педагогіці. Педагогічна психологія – самостійна галузь психологічної науки. Об'єкт, предмет та завдання педагогічної психології. Психолого-педагогічні основи сучасної освіти. Система освіти України, її структура. Принципи діяльності закладів освіти. Вища освіта як органічна складова системи неперервної освіти. Історія розвитку вищої освіти в Україні. Зародження вищої освіти в Україні. Перші університети. Розвиток вищої освіти в Україні у XIX та XX століттях. Вища освіта в Україні на межі XX та XXI століть. Характеристика вищої освіти України початку третього тисячоліття. Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти. Забезпечення якості вищої освіти. Заклади вищої освіти. Основні завдання закладу вищої освіти. Реформування системи освіти України. Об'єктивні передумови реформування системи освіти. Основні напрями реформування вищої освіти. Європейський освітній простір. Болонський процес. Законодавчо-нормативна база функціонування системи вищої освіти в Україні.

Тема 2 Психологія та педагогіка вищої освіти, методика викладання психології як галузі наукових знань та навчальні дисципліни

Предмет та об'єкт психології вищої освіти. Психологічні складові сучасних концепцій вищої освіти. Зв'язок психології вищої освіти з іншими галузями психології, психологічний аспект державних стандартів вищої освіти. Загальні основи педагогіки вищої освіти. Предмет, завдання, функції, місце в структурі педагогічних наук. Сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої освіти. Науково-педагогічний процес у ЗВО: сутність, структура, етапи, закономірності, принципи. Методика викладання психології як галузь психолого-педагогічних знань. Основні проблеми сучасної методики викладання психології та її міжпредметні зв'язки. Загальна мета введення психології в навчальні плани закладів вищої освіти. Психологія як загальноосвітня дисципліна. Психологія в професійній підготовці фахівців у трудовій сфері "людина-людина". Викладання психології для професійних психологів. Основні завдання психології та педагогіки вищої освіти, методики викладання психології відповідно до сучасних тенденцій розвитку вищої освіти в Україні та її законодавчо-нормативної бази.

Тема 3 Загальна психологічна характеристика студентства як соціально-вікової групи.

Теоретичні підходи до вікової періодизації. Загальні психологічні особливості юнацького віку. Соціальна ситуація розвитку – початок дорослості. Вікова стратифікація (М.Мід, І.С.Кон) як прийняті в суспільстві норми спілкування між різними поколіннями. та її значення. Види культур суспільства за ознаками вікової стратифікації. Провідна діяльність – навчально-професійна Специфічні психологічні особливості юнацтва, що навчається у вищій школі. Особливості соціальної ситуації розвитку у освітньому просторі ЗВО. Роль префігуративної культури в освітньому просторі ЗВО. Навчально-професійна діяльність як провідна для студентства: сутність, структура. Спілкування студентства з однолітками. Приятельство та дружба. Симпатія, закоханість, кохання. Проблеми студентського шлюбу та сім'ї. Спілкування студентства з старшими – завершення автономізації або продовження підліткової кризи.. Спілкування з батьками: сутність, зміст, проблеми. Складності спілкування з викладачами. Заклад вищої освіти – один із провідних факторів соціалізації студента як фахівця. Проблема адаптації першокурсників до навчання у ЗВО. Біофізіологічна адаптація. Психологічна адаптація. Соціально-психологічна адаптація. Умови ефективності адаптаційних процесів. Типологічні особливості студентів, що виявляються в навчальній діяльності та поведінці. Врахування психологічних особливостей юнацького віку при роботі зі студентами.

Тема 4 Психологія студентської групи

Психологічні особливості студентської групи та її структура. Офіційна та неофіційні структури. Соціометричні дослідження студентської групи та врахування їх результатів у навчально-виховному процесі. Соціально-психологічні явища в студентській групі та їх вплив на особистість кожного студента. Динамічні процеси студентської групи. Рівні розвитку студентської академічної групи. Шляхи формування студентського колективу. Проблема лідерства та авторитету в студентській групі. Типологія студентських лідерів. Стили керівництва у студентській групі та з боку викладачів. Соціально-психологічний клімат у групі та його вплив на її працездатність. Психологічні засади студентського самоврядування. Закон України "Про вищу освіту" про студентське самоврядування.

Тема 5 Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.

Психологія професійного вибору та підготовки. Навчально-професійна діяльність як вирішальний чинник професійного становлення особистості студента ЗВО. Професійне самовизначення та класифікація професій Проблема профпридатності. Психологія професійного становлення особистості. Професійне навчання та формування індивідуального стилю професійної діяльності. Компетентнісний підхід в сучасній вищій професійній освіті. Поняття "компетентність" та її складових. Загальні та фахові компетентності. Формування професійної компетентності студента. Розвиток «Я-концепції» як показника особистісного зростання і професійного становлення студента. Формування професійних та особистісних якостей майбутнього фахівця. Розвиток творчості в студентів. Самоосвіта та самовиховання студента, їх значення в його професійному зростанні. Готовність до професійної діяльності випускника ЗВО.

Тема 6 Психологія сучасного навчально-виховного процесу у ЗВО та дидактика вищої освіти

Психологічна сутність навчання. Поняття наочності, учіння, навчальна діяльність, навчання. Фактори, що визначають успішність навчання. Поняття навчання в педагогічній психології. Вплив основних теоретичних напрямків на психологію навчання. Проблема зв'язку навчання та розвитку. Теорія Ж. Піаже стосовно співвідношення навчання та розвитку. Л.С.Виготський про співвідношення навчання та розвитку. "Рівень актуального розвитку" та "зона найближчого розвитку". Диференціація та індивідуалізація навчання. Здатність до навчання та критерії розумового розвитку. Спеціалізація та рівнева диференціація навчання. Шляхи підвищення розвивального ефекту навчання. Поняття "педагогічна технологія" та проблема психологічних засад сучасних педагогічних технологій. Теоретичні основи сучасних педагогічних технологій. Стислий аналіз основних педагогічних технологій. Технології вдосконалювання навчального матеріалу та управління процесом навчання. Програмовані та інформаційно-комунікативні технології. Технології активізації та інтенсифікації навчальної діяльності учнів. Гуманно та особистісно зорієнтовані технології. Проблемні методи. Інтерактивні методи. Інформаційні методи. Проектне навчання. Дистанційне навчання. Взаємозв'язок та взаємне доповнення різних технологій організації навчання та необхідність їх комплексного використання.

Тема 7 Форми організації навчально-виховного процесу у ЗВО: психолого-педагогічна сутність та вимоги.

Поняття організаційних форм навчальних занять. Аудиторні форми організації навчально-виховного процесу ЗВО. Лекція. Функції лекційного заняття. Види лекцій. Лекції у сучасному інформатизованому освітньому просторі. Семінарське заняття. Функції та види семінарів. Підготовка педагога та студентів до семінару. Практичне та лабораторне заняття. Основні цілі та функції практичних і лабораторних занять. Дидактичні засоби і правила організації практичних і лабораторних занять. Поза-аудиторні форми організації навчально-виховного процесу у ЗВО. Науково-дослідна робота студентів. Написання рефератів. Основні вимоги до реферування літератури. Написання курсових та кваліфікаційних робіт та вимоги до них. Навчальні та виробничі практики, функції та завдання практик. Самостійна робота з студентів з навчальних дисциплін: функції та види. Консультації. Значення і функції консультацій у навчально-виховному процесі в сучасній вищій школі. Види консультацій. Умови ефективного проведення консультацій. Додаткові форми навчально-виховного процесу у ЗВО. Мета та види додаткових форм навчально-виховної роботи в ЗВО. Групові форми додаткової навчально-виховної роботи з психології. Наукові гуртки та творчі проблемні групи. Студентські наукові товариства Масова додаткова навчально-виховна робота з навчальних дисциплін у ЗВО. Волонтерська діяльність студентів ЗВО: зміст, мета, мотиви, форми.

Тема 8 Контроль, оцінювання та принципи академічної доброчесності у навчально-виховному процесі ЗВО.

Необхідність створення повноцінного каналу зворотного зв'язку між викладачами та студентами в навчально-виховному процесі. Контроль і оцінювання в управлінні навчальною діяльністю студента. Контроль, оцінювання та оцінка: психологічна основа та педагогічні форми. Функції контролю й оцінювання навчальної роботи. Принципи контролю й оцінювання навчальної роботи. Види оцінювання та їх ефективність. Психолого-педагогічний потенціал різних видів оцінювання. Перехід від зовнішнього оцінювання до самооцінювання. Місце та значення самооцінювання в особистісно-зорієнтованому навчально-виховному процесі з психології. Засоби допомоги викладача студентам в організації самооцінювальної діяльності. Сутність поняття «академічна доброчесність». Положення Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності (стаття 42). Показники дотримання академічної доброчесності викладачами та здобувачами освіти. Види порушення норм академічної доброчесності викладачами та здобувачами освіти. Психологічні чинники порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу у ЗВО. Форми відповідальності за порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу у ЗВО. Психологічні шляхи попередження порушення норм академічної доброчесності у ЗВО

Тема 9 Психологія навчальної діяльності студентів.

Психологія навчальної діяльності. Співвідношення понять "научіння", "навчання", "навчальна діяльність". Психологічні теорії учіння в контексті основних напрямів психології. Діяльність як пояснювальний принцип в педагогічній психології. Діяльнісний підхід і діяльнісні теорії навчання у вітчизняній педагогічній психології. Учіння (навчальна діяльність) як діяльність: цілі учіння та їх значущість; мотиви учіння; навчальні дії. Мотиваційна спрямованість учіння студента. Формування професійних мотивів навчання. Проблема цілей навчальної діяльності та їх особистісного прийняття студентами. Види навчальної мотивації та проблема її розвитку. Види навчальних дій та їх формування в навчальному процесі. Психологічні закономірності засвоєння знань. Формування навичок та умінь. Етапи та засоби формування конкретних понять. Етапи та засоби формування абстрактних понять. Психологічна сутність та умови формування вміння навчатися самостійно. Вимоги до навчання, вміння вчитися самостійно. Психологічні аспекти організації самостійної роботи студентів. Критерії ефективності учіння. Причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання. Психологічні причини неуспішності в навчанні та шляхи її подолання. Типологія невстигаючих студентів. Проблема "відносної неуспішності".

Тема 10 Психологія педагогічної діяльності, особистості педагога та педагогічного колективу у ЗВО

Загальна характеристика педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності. Вимоги до професійної компетентності викладача ЗВО. Педагогічна культура особистості викладача. Спрямованість особистості викладача як суб'єкта професійної діяльності. Професійна компетентність викладача. Професійне самовиховання викладача. Педагогічна майстерність як вершина професійного становлення викладача. Наукова діяльність викладача ЗВО як складова його педагогічного потенціалу. Взаємодія викладача зі студентами у площині сумісної наукової діяльності. Дотримання викладачами вимог наукової добросовісності як чинник ефективності навчально-виховного процесу у ЗВО. Психологічні проблеми інноваційної діяльності в освіті. Поняття педагогічної інновації. Рівні та види інновацій. Етапи введення освітніх інновацій. Типологія ставлення педагогів до освітніх інновацій. Вимоги суспільства і соціальні очікування по відношенню до особистості і діяльності педагога. Професіограма педагога. Стили педагогічного спілкування та педагогічної діяльності. Типологія педагогів. Психологічні проблеми саморозвитку та самовдосконалення педагогів. Поняття про професійну деформацію особистості. Прояви професійної деформації педагога. Явище емоційного вигорання у педагогічній діяльності: сутність, фази, засоби подолання. Педагогічний колектив як умова ефективності праці педагога. Соціально-психологічна структура та феномени педагогічного колективу.

Тема 11 Психолого-педагогічні проблеми виховної роботи та педагогічного спілкування у ЗВО

Поняття виховання в психології та педагогіці. Загальні та індивідуальні цілі виховання. Виховний процес у закладі вищої освіти. Поняття виховного простору ЗВО. Традиційні та інноваційні підходи до виховання. Напрямки виховання. Методи, засоби та форми виховання в сучасній педагогіці. Виховний потенціал навчальних дисциплін. Студентський колектив як чинник виховання. Психологічні проблеми самовиховання. Співвідношення навчання, виховання і самовиховання. Самовиховання – вища форма самоуправління особистості. Виховний потенціал діяльності та спілкування як основних форм прояву активності особистості. Поняття про педагогічне спілкування. Значення педагогічного спілкування у виховному просторі ЗВО. Комунікативна сторона педагогічного спілкування. Вимоги до мови та слухання викладача. Володіння викладачем невербальними засобами спілкування. Інтерактивна сторона педагогічного спілкування. Проблеми педагогічного такту та педагогічної "дистанції" у спілкуванні викладача зі студентами. Перцептивна сторона педагогічного спілкування: сутність та проблеми. Упередження викладачів: причини, прояви, способи подолання. Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів. Управління виховною роботою у ЗВО. Система виховної роботи на факультеті, у навчальній групі. Виховна діяльність кафедри, куратора студентської групи. Критерії та показники ефективності виховної роботи з студентами.

Тема 12 Загальні основи методики викладання психології

Психологія як наука та навчальний предмет, проблема їх співвідношення. Методика навчання психології як галузь психолого-педагогічних знань. Специфіка навчання психології у ЗВО. Загальна мета введення психології в навчальні плани закладів вищої освіти. Роль та значення принципів навчання навчальному предмету. Основні принципи навчання психології. Основні категорії дидактики в понятійному полі методики навчання психології у вищій школі. Навчальна дисципліна як відображення певної галузі наукового знання. Фактори, які впливають на розробку компонентів навчальної дисципліни. Нормативно-правове забезпечення професійної освіти в Україні. Структура вищої професійної освіти, документи про вищу освіту. Проектування і вдосконалення процесу навчання психології. Поняття навчального (річного) плану, його значення в освітньому процесі. Тематичне планування (розподіл годин за видами занять). Виділення завдань і організація змісту для аудиторної та самостійної роботи. Розподіл навчального часу для вирішення завдань пояснення, освоєння і контролю. Технологія розробки навчального курсу. Розробка робочої програми курсу. Дидактичні стратегії управління формуванням пізнавальної діяльності в курсі психології. Навчальна задача як психолого-педагогічне явище. Класифікація навчальних задач з психології (за Д. Толінгеровою та В.Я. Ляудис). Методичні особливості навчання теоретичної та прикладної психології.

Тема 13 Методи викладання психології в стратегіях традиційного та інноваційного навчання.

Поняття методу навчання. Загальні підходи до класифікації методів. Традиційні та інноваційні методи. Словесні методи. Види словесних методів. Вимоги до змісту та форми монологічного та діалогічного методу. Письмові методи в навчанні психології. Наочні методи. Види наочності. Особливості використання зображувальної наочності. Словесна наочність та особливості її використання. Можливості використання предметної наочності в навчанні психології. Практичні методи. Класифікація практичних методів. Розв'язання психологічних задач та їх навчально-виховний потенціал. Стандартизовані і популярні психодіагностичні методики: можливості та обмеження використання в процесі навчання психології. Необхідність жорсткого дотримання вимог кодексу професійної етики практичного психолога при використанні практичних методів у процесі навчання психології. Проблемні методи. Проблемна побудова навчально-виховного процесу з психології. Інтерактивні методи. Види інтерактивних методів. Ігрові методи. Види навчальних ігор та вимоги до підготовки та проведення ігрових методів у процесі навчання психології. Елементи тренінгів в навчально-виховному процесі з психології. Вимоги до введення інтерактивних методів у процес навчання психології. Інформаційно-комунікативні (ІКТ) методи. Можливості та обмеження використання комп'ютерних технологій у процесі навчання психології. Дистанційне та змішане навчання психології.

Тема 14 Психологічна просвіта як напрямок викладання психології

Психологічна просвіта як умова формування психологічної культури людини. Завдання, напрями, зміст психологічної просвіти. Залежність мети, змісту та методики психологічної просвіти від вікових та індивідуальних особливостей тих, з ким вона проводиться. Необхідність використання в процесі психологічної просвіти різних видів діяльності, провідної діяльності в першу чергу. Напрями та форми психологічної просвіти. Органічний взаємозв'язок, взаємодоповнення та взаєморозвиток напрямів психологічної просвіти. Форми психологічної просвіти. Обов'язкова та додаткова психологічна просвіта залежно від віку та спеціалізації навчання. Міжпредметні зв'язки в психологічній просвіті. Роль та значення предметів біологічного циклу в психологічній просвіті. Внесок вивчення рідної та світової літератури в психологічну освіту. Вплив суспільно-історичних навчальних предметів на формування психологічної культури особистості. Психологічна просвіта як напрям роботи психолога. Викладання психології як основна форма психологічної просвіти в освітніх закладах. Психологічна просвіта в організаціях та установах: завдання, зміст, основні методи. Основні та додаткові психологічні навчальні дисципліни. Психологічна просвіта в процесі психодіагностичної, психопрофілактичної, психокорекційної та психоконсультаційної роботи практичного психолога. Самоосвітня діяльність психолога.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Здійснювати ефективний пошук у різних джерелах та з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій науково обґрунтованої інформації щодо психологічних засад і педагогічних закономірностей навчально-виховного процесу у ЗВО і продуктивне використання такої інформації.
PH2	Розробляти навчальні програми та методичні матеріали для викладання психології, впроваджувати їх та аналізувати результативність
PH3	Здійснювати та переконливо презентувати науково обґрунтований аналіз психологічних засад та педагогічних закономірностей навчально-виховного процесу у ЗВО та методичних рішень у викладанні психології.
PH4	Проявляти адекватну самооцінку результативності виконання професійно спрямованих навчальних завдань та формулювати конкретні змістовні цілі та запити щодо професійного зростання.
PH5	Демонструвати пріоритетність норм закону, етичних принципів та загальнолюдських цінностей в питаннях організації навчально-виховного процесу у ЗВО та викладанні психології зокрема.
PH6	Визначати загальні психолого-педагогічні проблеми сучасної вищої освіти та методики викладання психології; здійснювати адекватний та ефективний пошук шляхів їх вирішення.
PH7	Формулювати думку творчо, логічно, доступно, толерантно дискутувати, переконливо обстоювати власну позицію.
PH8	Проявляти відповідальне ставлення до саморозвитку власних особистісних якостей та професійної компетентності

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 053 Психологія:

ПР1	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПР5	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
ПР6	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
ПР8	Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
ПР9	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПР10	Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СН2	ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СН3	ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
СН4	ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
СН5	ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
СН6	ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
СН7	Здатність до забезпечення якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя

8. Види навчальних занять

Тема 1. Психологія та педагогіка в сучасному освітньому просторі

Лк1 "Психологія та педагогіка в сучасному освітньому просторі" (денна)

Загальне уявлення про психологію та педагогіку. Виникнення понять «педагогіка» та «психологія» у Стародавній Греції. Об'єкт та предмет психології та педагогіки. Основні етапи розвитку психології та педагогіки. Багатопланові та двосторонні взаємозв'язки психології та педагогіки. Основні психологічні поняття, що реалізуються в педагогіці. Педагогічна психологія – самостійна галузь психологічної науки. Об'єкт, предмет та завдання педагогічної психології. Психолого-педагогічні основи сучасної освіти. Система освіти України, її структура. Принципи діяльності закладів освіти. Вища освіта як органічна складова системи неперервної освіти. Історія розвитку вищої освіти в Україні. Зародження вищої освіти в Україні. Перші університети. Розвиток вищої освіти в Україні у ХІХ та ХХ століттях. Вища освіта в Україні на межі ХХ та ХХІ століть. Характеристика вищої освіти України початку третього тисячоліття. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти. Забезпечення якості вищої освіти. Заклади вищої освіти. Основні завдання закладу вищої освіти. Реформування системи освіти України. Об'єктивні передумови реформування системи освіти. Основні напрями реформування вищої освіти. Європейський освітній простір. Болонський процес. Законодавчо-нормативна база функціонування системи вищої освіти в Україні

Тема 2. Психологія та педагогіка вищої освіти, методика викладання психології як галузі наукових знань та навчальні дисципліни

Лк2 "Психологія та педагогіка вищої освіти, методика викладання психології як галузі наукових знань та навчальні дисципліни" (денна)

Предмет та об'єкт психології вищої освіти. Психологічні складові сучасних концепцій вищої освіти. Зв'язок психології вищої освіти з іншими галузями психології, психологічний аспект державних стандартів вищої освіти. Загальні основи педагогіки вищої освіти. Предмет, завдання, функції, місце в структурі педагогічних наук. Сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої освіти. Науково-педагогічний процес у ЗВО: сутність, структура, етапи, закономірності, принципи. Методика викладання психології як галузь психолого-педагогічних знань. Основні проблеми сучасної методики викладання психології та її міжпредметні зв'язки. Загальна мета введення психології в навчальні плани закладів вищої освіти. Психологія як загальноосвітня дисципліна. Психологія в професійній підготовці фахівців у трудовій сфері "людина-людина". Викладання психології для професійних психологів. Основні завдання психології та педагогіки вищої освіти, методики викладання психології відповідно до сучасних тенденцій розвитку вищої освіти в Україні та її законодавчо-нормативної бази.

Пр1 "Психологія та педагогіка в сучасному освітньому просторі. Психологія та педагогіка вищої освіти, методика викладання психології як галузі наукових знань та навчальні дисципліни." (денна)

1. Загальне уявлення про психологію та педагогіку. Об'єкт та предмет психології і педагогіки 2. Основні етапи розвитку психології та педагогіки. 3. Взаємозв'язки психології та педагогіки. Педагогічна психологія: об'єкт, предмет та завдання. 4. Предмет, об'єкт та завдання психології та педагогіки вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Національної доктрини розвитку освіти в Україні» Розпорядження кабінету міністрів України Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки 5. Методика викладання психології як конкретна галузь дидактики.

Тема 3. Загальна психологічна характеристика студентства як соціально-вікової групи.

Лк3 "Загальна психологічна характеристика студентства як соціально-вікової групи." (денна)

Теоретичні підходи до вікової періодизації. Принцип історизму (Л.С. Виготський). Принцип діяльнісного підходу (О.М. Леонтьєв). Загальні психологічні особливості юнацького віку як періоду пізньої юності або ранньої дорослості. Соціальна ситуація розвитку – початок дорослості. Вікова стратифікація (М.Мід, І.С.Кон) та її значення. Види культур суспільства за ознаками вікової стратифікації. Провідна діяльність – навчально-професійна. Специфічні психологічні особливості юнацтва, що навчається у вищій школі. Особливості соціальної ситуації розвитку у освітньому просторі ЗВО. Роль префігуративної культури в освітньому просторі ЗВО. Навчально-професійна діяльність як провідна для студентства: сутність, структура. Спілкування студентства з однолітками. Приятельство та дружба. Симпатія, закоханість, кохання. Проблеми студентського шлюбу та сім'ї. Спілкування студентства з старшими – завершення автономізації або продовження підліткової кризи. Спілкування з батьками: сутність, зміст, проблеми. Складності спілкування з викладачами. Заклад вищої освіти – один із провідних факторів соціалізації студента як фахівця. Проблема адаптації першокурсників до навчання у ЗВО. Біофізіологічна адаптація. Психологічна адаптація. Соціально-психологічна адаптація. Типологічні особливості студентів, що виявляються в навчальній діяльності та поведінці. Врахування психологічних особливостей юнацького віку при роботі зі студентами.

Тема 4. Психологія студентської групи

Лк4 "Психологія студентської групи." (денна)

Психологічні особливості студентської групи та її структура. Офіційна та неофіційні структури. Соціометричні дослідження студентської групи та врахування їх результатів у навчально-виховному процесі. Соціально-психологічні явища в студентській групі та їх вплив на особистість кожного студента. Динамічні процеси студентської групи. Рівні розвитку студентської академічної групи. Шляхи формування студентського колективу. Проблема лідерства та авторитету в студентській групі. Типологія студентських лідерів. Стили керівництва у студентській групі та з боку викладачів. Соціально-психологічний клімат у групі та його вплив на її працездатність. Психологічні засади студентського самоврядування. Закон України "Про вищу освіту" про студентське самоврядування.

Пр2 "Загальна психологічна характеристика студентства як соціально-вікової групи. Психологія студентської групи." (денна)

1. Поняття вікового періоду. Загальні психологічні особливості юнацького віку.
2. Специфічні психологічні особливості юнацтва, що навчається у вищій школі.
3. Навчально-професійна діяльність як провідна для студентства: сутність, структура.
4. Спілкування студентства з однолітками та старшими.
5. Проблема адаптації першокурсників до навчання у ЗВО.
6. Психологічні особливості студентської групи та її структура. Соціально-психологічні явища в студентській групі та їх вплив на особистість кожного студента.
7. Психологічні засади студентського самоврядування. Закон України "Про вищу освіту" про студентське самоврядування.

Тема 5. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.

Лк5 "Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою." (денна)

Психологія професійного вибору та підготовки. Навчально-професійна діяльність як вирішальний чинник професійного становлення особистості студента ЗВО. Професійне самовизначення та класифікація професій Проблема профпридатності. Психологія професійного становлення особистості. Професійне навчання та формування індивідуального стилю професійної діяльності. Компетентнісний підхід в сучасній вищій професійній освіті. Поняття "компетентність" та її складових. Загальні та фахові компетентності. Формування професійної компетентності студента. Розвиток «Я-концепції» як показника особистісного зростання і професійного становлення студента. Формування професійних та особистісних якостей майбутнього фахівця. Розвиток творчості в студентів. Самоосвіта та самовиховання студента, їх значення в його професійному зростанні. Готовність до професійної діяльності випускника ЗВО.

Тема 6. Психологія сучасного навчально-виховного процесу у ЗВО та дидактика вищої освіти

Лк6 "Психологія сучасного навчально-виховного процесу у ЗВО та дидактика вищої школи" (денна)

Психологічна сутність навчання. Поняття наuczіння, учіння, навчальна діяльність, навчання. Фактори, що визначають успішність навчання. Поняття навчання в педагогічній психології. Вплив основних теоретичних напрямків на психологію навчання. Проблема зв'язку навчання та розвитку. Теорія Ж. Піаже стосовно співвідношення навчання та розвитку. Л.С.Виготський про співвідношення навчання та розвитку. "Рівень актуального розвитку" та "зона найближчого розвитку". Диференціація та індивідуалізація навчання. Здатність до навчання та критерії розумового розвитку. Спеціалізація та рівнева диференціація навчання. Шляхи підвищення розвивального ефекту навчання. Поняття "педагогічна технологія" та проблема психологічних засад сучасних педагогічних технологій. Теоретичні основи сучасних педагогічних технологій. Стислий аналіз основних педагогічних технологій. Технології вдосконалювання навчального матеріалу та управління процесом навчання. Програмовані та інформаційно-комунікативні технології. Технології активізації та інтенсифікації навчальної діяльності учнів. Гуманно та особистісно зорієнтовані технології. Проблемні методи. Інтерактивні методи. Інформаційні методи. Проектне навчання. Дистанційне навчання. Взаємозв'язок та взаємне доповнення різних технологій організації навчання та необхідність їх комплексного використання.

Тема 7. Форми організації навчально-виховного процесу у ЗВО: психолого-педагогічна сутність та вимоги.

Лк7 "Форми організації навчально-виховного процесу у ЗВО: психолого-педагогічна сутність та вимоги." (денна)

Виокремлення основних організаційних форм навчальних занять, в залежності від особливостей викладацької і навчальної діяльності та їх взаємодії у процесі навчання. Аудиторні форми організації навчально-виховного процесу ЗВО. Лекція. Функції лекційного заняття. Недоліки лекційних занять. Лекції у сучасному інформатизованому освітньому просторі. Види лекцій. Специфіка сучасної лекції. Організація взаємодії викладача з аудиторією на лекційному занятті. Семінарське заняття. Психолого-педагогічні можливості та переваги семінарського заняття. Функції та види семінарів. Підготовка педагога та студентів до семінару. Практичне та лабораторне заняття. Основні цілі практичних і лабораторних занять. Функції практичних і лабораторних занять. Дидактичні засоби організації практичних і лабораторних занять. Фронтальна, групова та індивідуальна форма проведення практичних і лабораторних занять. Правила проведення практичних і лабораторних занять.

Лк8 "Форми організації навчально-виховного процесу у ЗВО: психолого-педагогічна сутність та вимоги" (денна)

Поза-аудиторні форми організації навчально-виховного процесу у ЗВО. Науково-дослідна робота студентів. Написання рефератів. Основні вимоги до реферування літератури. Написання курсових та кваліфікаційних робіт та вимоги до них. Навчальні та виробничі практики, як фактор формування початкових професійних умінь майбутніх фахівців. Функції та завдання практик. Вимоги до проходження різних видів практики. Самостійна робота з студентів з навчальних дисциплін. Функції та види самостійної роботи студентів над навчальними дисциплінами. Оформлення результатів самостійної роботи. Консультації. Значення і функції консультацій у навчально-виховному процесі в сучасній вищій школі. Види консультацій. Умови ефективного проведення консультацій. Додаткові форми навчально-виховного процесу у ЗВО. Мета додаткових форм навчально-виховної роботи з навчальних дисциплін. Види додаткових форм навчально-виховної роботи: індивідуальні, групові, масові. Групові форми додаткової навчально-виховної роботи з психології. Наукові гуртки та творчі проблемні групи. Особливості тематики в роботі студентських наукових товариств. Участь учнів та студентів в молодіжних та інших наукових конференціях. Вимоги до проведення групових додаткових форм навчально-виховної роботи у ЗВО. Масова додаткова навчально-виховна робота з навчальних дисциплін у ЗВО. Волонтерська діяльність студентів ЗВО: зміст, мета, мотиви, форми.

Пр3 "Форми організації навчально-виховного процесу у ЗВО: психолого-педагогічна сутність та вимоги." (денна)

1. Аудиторні форми організації навчально-виховного процесу ЗВО. Лекція. Семінарське заняття. Практичне та лабораторне заняття. 2. Поза-аудиторні форми організації навчально-виховного процесу у ЗВО. Консультації. Наукова робота студентів 3. Навчальні та виробничі практики в навчально-виховному процесі ЗВО. 4. Самостійна робота з студентів з навчальних дисциплін. 5. Додаткові форми навчально-виховного процесу у ЗВО. Види додаткових форм навчально-виховної роботи: індивідуальні, групові, масові.

Тема 8. Контроль, оцінювання та принципи академічної доброчесності у навчально-виховному процесі ЗВО.

Лк9 "Контроль, оцінювання та принципи академічної доброчесності у навчально-виховному процесі ЗВО." (денна)

Необхідність створення повноцінного каналу зворотного зв'язку між викладачами та студентами в навчально-виховному процесі. Контроль і оцінювання в управлінні навчальною діяльністю студента. Контроль, оцінювання та оцінка: психологічна основа та педагогічні форми. Функції контролю й оцінювання навчальної роботи. Принципи контролю й оцінювання навчальної роботи. Види оцінювання та їх ефективність. Психолого-педагогічний потенціал різних видів оцінювання. Перехід від зовнішнього оцінювання до самооцінювання. Місце та значення самооцінювання в особистісно-зорієнтованому навчально-виховному процесі з психології. Засоби допомоги викладача студентам в організації самооцінювальної діяльності. Сутність поняття «академічна доброчесність». Положення Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності (стаття 42). Показники дотримання академічної доброчесності викладачами та здобувачами освіти. Види порушення норм академічної доброчесності викладачами та здобувачами освіти. Психологічні чинники порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу у ЗВО. Форми відповідальності за порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу у ЗВО. Психологічні шляхи попередження порушення норм академічної доброчесності у ЗВО

Пр4 "Контроль, оцінювання та принципи академічної доброчесності у навчально-виховному процесі ЗВО." (денна)

1. Контроль і оцінювання в управлінні навчальною діяльністю студента. 2. Функції контролю й оцінювання навчальної роботи. Принципи контролю й оцінювання навчальної роботи. 3. Види оцінювання та їх ефективність. Перехід від зовнішнього оцінювання до самооцінювання. 4. Проблеми ставлення студентів до контролю та оцінювання в процесі навчання. 5. Сутність поняття «академічна доброчесність». Види порушення норм академічної доброчесності викладачами та здобувачами освіти та шляхи їх попередження..

Тема 9. Психологія навчальної діяльності студентів.

Лк10 "Психологія навчальної діяльності студентів." (денна)

Психологія навчальної діяльності. Співвідношення понять "научіння", "навчання", "навчальна діяльність". Психологічні теорії учіння в контексті основних напрямів психології. Діяльність як пояснювальний принцип в педагогічній психології. Діяльнісний підхід і діяльнісні теорії навчання у вітчизняній педагогічній психології. Учіння (навчальна діяльність) як діяльність: цілі учіння та їх значущість; мотиви учіння; навчальні дії. Мотиваційна спрямованість учіння студента. Формування професійних мотивів навчання.. Проблема цілей навчальної діяльності та їх особистісного прийняття студентами. Види навчальної мотивації та проблема її розвитку. Види навчальних дій та їх формування в навчальному процесі. Психологічні закономірності засвоєння знань. Формування навичок та умінь. Етапи та засоби формування конкретних понять. Етапи та засоби формування абстрактних понять. Психологічна сутність та умови формування умінь навчатися самостійно. Вимоги до навчання, вміння вчитися самостійно. Психологічні аспекти організації самостійної роботи студентів. Критерії ефективності учіння. Причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання. Психологічні причини неуспішності в навчанні та шляхи її подолання. Типологія невстигаючих студентів. Проблема "відносної неуспішності".

Пр5 "Психологія навчальної діяльності студентів." (денна)

1. Психологія навчальної діяльності (учіння): цілі та їх значущість, мотиви, навчальні дії. 2. Проблема цілей навчальної діяльності та їх особистісного прийняття студентами. 3. Види навчальної мотивації та проблема її розвитку. 4. Види навчальних дій та їх формування в навчальному процесі. 5. Психологічні закономірності засвоєння знань, формування навичок та умінь. 6. Психологічна сутність та умови формування уміння навчатися самостійно. Учіння як колективна діяльність. 7. Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Критерії ефективності учіння.

Тема 10. Психологія педагогічної діяльності, особистості педагога та педагогічного колективу у ЗВО

Лк11 "Психологія педагогічної діяльності, особистості педагога та педагогічного колективу у ЗВО" (денна)

Загальна характеристика педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності. Вимоги до професійної компетентності викладача ЗВО. Педагогічна культура особистості викладача. Спрямованість особистості викладача як суб'єкта професійної діяльності. Професійна компетентність викладача. Професійне самовиховання викладача. Педагогічна майстерність як вершина професійного становлення викладача. Наукова діяльність викладача ЗВО як складова його педагогічного потенціалу. Взаємодія викладача зі студентами у площині сумісної наукової діяльності. Дотримання викладачами вимог наукової доброчесності як чинник ефективності навчально-виховного процесу у ЗВО. Психологічні проблеми інноваційної діяльності в освіті. Поняття педагогічної інновації. Рівні та види інновацій. Етапи введення освітніх інновацій. Типологія ставлення педагогів до освітніх інновацій. Вимоги суспільства і соціальні очікування по відношенню до особистості і діяльності педагога. Професіограма педагога. Стилі педагогічного спілкування та педагогічної діяльності. Типологія педагогів. Психологічні проблеми саморозвитку та самовдосконалення педагогів. Поняття про професійну деформацію особистості. Прояви професійної деформації педагога. Явище емоційного вигорання у педагогічній діяльності: сутність, фази, засоби подолання. Педагогічний колектив як умова ефективності праці педагога. Поняття про педагогічний колектив, соціально-психологічна структура педагогічного колективу

Пр6 "Психологія педагогічної діяльності, особистості педагога та педагогічного колективу у ЗВО" (денна)

1. Психологія педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності. 2. Вимоги суспільства і соціальні очікування по відношенню до особистості і діяльності педагога. Професіограма педагога. 3. Наукова діяльність викладача ЗВО як складова його педагогічного потенціалу. 4. Психологічні проблеми інноваційної діяльності в освіті. 5. Прояви професійної деформації педагога. Явище емоційного вигорання у педагогічній діяльності. 6. Педагогічний колектив як умова ефективності праці педагога.

Тема 11. Психолого-педагогічні проблеми виховної роботи та педагогічного спілкування у ЗВО

Лк12 "Психолого-педагогічні проблеми виховної роботи та педагогічного спілкування у ЗВО" (денна)

Поняття виховання в психології та педагогіці. Загальні та індивідуальні цілі виховання. Виховний процес у закладі вищої освіти. Поняття виховного простору ЗВО. Традиційні та інноваційні підходи до виховання. Напрямки виховання. Методи, засоби та форми виховання в сучасній педагогіці. Виховний потенціал навчальних дисциплін. Студентський колектив як чинник виховання. Психологічні проблеми самовиховання. Співвідношення навчання, виховання і самовиховання. Самовиховання – вища форма самоуправління особистості. Виховний потенціал діяльності та спілкування як основних форм прояву активності особистості. Поняття про педагогічне спілкування. Значення педагогічного спілкування у виховному просторі ЗВО. Комунікативна сторона педагогічного спілкування. Вимоги до мови та слухання викладача. Володіння викладачем невербальними засобами спілкування. Інтерактивна сторона педагогічного спілкування. Проблеми педагогічного такту та педагогічної "дистанції" у спілкуванні викладача зі студентами. Перцептивна сторона педагогічного спілкування: сутність та проблеми. Упередження викладачів: причини, прояви, способи подолання. Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів. Управління виховною роботою у ЗВО. Система виховної роботи на факультеті, у навчальній групі. Виховна діяльність кафедри, куратора студентської групи. Критерії та показники ефективності виховної роботи з студентами.

Пр7 "Психолого-педагогічні проблеми виховної роботи та педагогічного спілкування у ЗВО" (денна)

1. Поняття виховання в психології та педагогіці. Напрямки виховання. Виховний простір ЗВО та його складові. 2. Традиційні та інноваційні підходи до виховання. Виховний потенціал навчальних дисциплін. 3. Студентський колектив як чинник виховання. 4. Поняття про педагогічне спілкування. Значення педагогічного спілкування у виховному просторі ЗВО. 5. Комунікативна сторона педагогічного спілкування. 6. Інтерактивна сторона педагогічного спілкування. Проблеми педагогічного такту та педагогічної "дистанції". 7. Перцептивна сторона педагогічного спілкування. Упередження викладачів: причини, прояви, способи подолання.

Тема 12. Загальні основи методики викладання психології

Лк13 "Загальні основи методики викладання психології" (денна)

Психологія як наука та навчальний предмет, проблема їх співвідношення. Методика навчання психології як галузь психолого-педагогічних знань. Специфіка навчання психології у ЗВО. Загальна мета введення психології в навчальні плани закладів вищої освіти. Роль та значення принципів навчання навчальному предмету. Основні принципи навчання психології. Основні категорії дидактики в понятійному полі методики навчання психології у вищій школі. Навчальна дисципліна як відображення певної галузі наукового знання. Фактори, які впливають на розробку компонентів навчальної дисципліни. Нормативно-правове забезпечення професійної освіти в Україні. Структура вищої професійної освіти, документи про вищу освіту. Проектування і вдосконалення процесу навчання психології. Поняття навчального (річного) плану, його значення в освітньому процесі. Тематичне планування (розподіл годин за видами занять). Виділення завдань і організація змісту для аудиторної та самостійної роботи. Розподіл навчального часу для вирішення завдань пояснення, освоєння і контролю. Технологія розробки навчального курсу. Розробка робочої програми курсу. Дидактичні стратегії управління формуванням пізнавальної діяльності в курсі психології. Навчальна задача як психолого-педагогічне явище. Класифікація навчальних задач з психології (за Д. Толінгеровою та В.Я. Ляудис). Методичні особливості навчання теоретичної та прикладної психології.

Тема 13. Методи викладання психології в стратегіях традиційного та інноваційного навчання.

Лк14 "Методи викладання психології в стратегіях традиційного та інноваційного навчання." (денна)

Поняття методу навчання як впорядкованого способу професійної взаємодії педагога і учнів. Загальні підходи до класифікації методів. Традиційні та інноваційні методи. Словесні методи. Види словесних методів: усні та письмові. Вимоги до змісту та форми монологічного методу. Вимоги до змісту та форми діалогічного методу. Письмові методи в навчанні психології. Прийоми роботи з навчальним текстом. Самостійне створення тими, хто навчається, текстів. Наочні методи. Психолого-педагогічна роль та значення наочності в навчанні психології. Види наочності. Особливості використання зображувальної наочності. Навчальний та розвивальний потенціал використання символічної знакової наочності у навчанні психології. Текстова наочність (записи на дошці, таблиці) та її використання. Словесна наочність та особливості її використання. Можливості використання предметної наочності в навчанні психології. Практичні методи. Класифікація практичних методів. Тренувальні практичні методи. Група дослідницьких практичних методів. Демонстраційний експеримент. Розв'язання психологічних задач та їх навчально-виховний потенціал. Стандартизовані і популярні психодіагностичні методики: можливості та обмеження використання в процесі навчання психології. Проективні методики. Необхідність жорсткого дотримання вимог кодексу професійної етики практичного психолога при використанні практичних методів у процесі навчання психології.

Лк15 "Методи викладання психології в стратегіях традиційного та інноваційного навчання." (денна)

Проблемні методи. Психологічна сутність проблемної побудови навчально-виховного процесу. Типологія навчальних проблемних ситуацій. Шляхи створення та етапи вирішення проблемних ситуацій у навчально-виховному процесі з психології. Інтерактивні методи. Психолого-педагогічна сутність інтерактивних методів навчання. Види інтерактивних методів. Ігрові методи. Види навчальних ігор та вимоги до підготовки та проведення ігрових методів у процесі навчання психології. Елементи тренінгів як органічний компонент інтерактивних методів у навчально-виховному процесі з психології. Вимоги до введення інтерактивних методів у процес навчання психології. Інформаційно-комунікативні (ІКТ) методи. Сутність та психолого-педагогічна ефективність використання інформаційних технологій у навчально-виховному процесі з психології. Можливості та обмеження використання комп'ютерних технологій у процесі навчання психології. Реалізація ідей програмованого навчання в умовах сучасної комп'ютеризації освіти. Елементи програмованого навчання в навчально-виховному процесі з психології. Дистанційне навчання як один із сучасних, актуальних і перспективних напрямків реалізації ідей ІКТ в освіті. Психолого-педагогічні переваги та недоліки дистанційного навчання. Взаємозв'язок та взаємне доповнення всіх методів організації навчання психології та необхідність їх комплексного використання.

Пр8 "Методи викладання психології в стратегіях традиційного та інноваційного навчання." (денна)

1. Поняття про традиційне та інноваційне навчання. 2. Традиційні методи навчання (словесні, наочні, практичні) в умовах сучасного інноваційного навчання психології у ЗВО. 3. Специфіка сучасних (інтерактивних, програмованих, інформаційних, тощо) методів навчання психології у ЗВО 4. Інтеграція методів навчання психології у ЗВО

Тема 14. Психологічна просвіта як напрямок викладання психології

Лк16 "Психологічна просвіта як напрямок викладання психології" (денна)

Психологічна просвіта як умова формування психологічної культури людини. Завдання, напрями, зміст психологічної просвіти. Залежність мети, змісту та методики психологічної просвіти від вікових та індивідуальних особливостей тих, з ким вона проводиться. Необхідність використання в процесі психологічної просвіти різних видів діяльності, провідної діяльності в першу чергу. Напрями та форми психологічної просвіти. Органічний взаємозв'язок, взаємодоповнення та взаєморозвиток напрямів психологічної просвіти. Форми психологічної просвіти. Обов'язкова та додаткова психологічна просвіта залежно від віку та спеціалізації навчання. Міжпредметні зв'язки в психологічній просвіті. Роль та значення предметів біологічного циклу в психологічній просвіті. Внесок вивчення рідної та світової літератури в психологічну освіту. Вплив суспільно-історичних навчальних предметів на формування психологічної культури особистості. Психологічна просвіта як напрям роботи психолога. Викладання психології як основна форма психологічної просвіти в освітніх закладах. Психологічна просвіта в організаціях та установах: завдання, зміст, основні методи. Основні та додаткові психологічні навчальні дисципліни. Психологічна просвіта в процесі психодіагностичної, психопрофілактичної, психокорекційної та психоконсультаційної роботи практичного психолога. Самоосвітня діяльність психолога.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Проблемне навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Кейс-орієнтоване навчання
МН5	Експериментальне навчання
МН6	Проектне навчання
МН7	Самостійне навчання
МН8	Електронне навчання

Навчання, що передбачає МН1, МН2 забезпечує РН1 РН7. Інтеграція МН3, МН4 та МН2 зорієнтована на досягнення РН1, РН3 та РН7. Навчання з використанням МН4 та МН5 сприяє досягненню РН6 та РН5. Навчання, що передбачає МН6 дозволяє магістрантам отримати РН2 та РН6. Навчання, що організоване у відповідності до МН7 та МН8 зумовлюють РН4 та РН8. Дотримання заздалегідь складених графіків презентацій практичних розробок, та їх оцінювання сприяють формуванню у здобувачів освіти організованості, дисциплінованості, умінь працювати у команді, стимулює закріплення навичок активного, самостійного, творчого мислення.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування магістрантами загальними компетентностями: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності; ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами. Навчальна дисципліна також сприяє формуванню СН7 Здатність до забезпечення якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя, що пов'язана з однією з цілей сталого розвитку України.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Участь у міні-бесідах
НД2	Навчальна дискусія з теоретичних питань
НД3	Вирішення практикоорієнтованих ситуацій
НД4	Аналіз та обговорення навчальних кейсів
НД5	Виконання навчальних психодіагностичних досліджень
НД6	Взаємооцінювання (peer assessment) презентацій індивідуальних проєктів
НД7	Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація) "Українська література в процесі викладання психології"
НД8	Розробка плану-конспекту практичного заняття з психології в закладі вищої освіти

НД9	Розробка плану-конспекту виховного заходу з психології для "непсихологічних" спеціальностей в закладі вищої освіти
НД10	Діагностичне тестування

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Коментарі викладача за результатами участі у міні-бесідах та навчальних дискусіях	Викладачем формулюються оцінювальні судження стосовно точності та повноти висловлювань здобувачів, а також їх активності та толерантності до співрозмовників	постійно	усний
МФО2 Розв'язування ситуаційних завдань та вирішення кейсів	Викладачем формулюються оцінювальні судження стосовно точності та повноти аналізу здобувачами психологічних сутності та причин певної ситуації (кейсу), а також повноти та доцільності педагогічних (методичних) практичних рекомендацій, щодо вирішення даної ситуації.	постійно	усний

МФО3 Обговорення результатів проведення навчальних експериментів	Викладачем формулюються оцінювальні судження стосовно точності та повноти аналізу здобувачами результатів психодіагностичних досліджень, а також повноти та доцільності психолого-педагогічних практичних рекомендацій, що впливають з цих результатів	постійно	усний
МФО4 Обговорення оцінювання групою презентацій магістрантів індивідуальних проєктів	Викладачем формулюються оцінювальні судження стосовно об'єктивності та адекватності здійсненого групою оцінювання презентацій магістрантів	Тиждень 15	Усно
МФО5 Розробка та презентація прикладів методів викладання психології	В групі обговорюється правильність наведених прикладів, їх доцільність та методичні шляхи використання в процесі викладання психології	Тиждень 15	усно

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: екзамен	Письмовий екзамен за білетами	за розкладом	Оцінювання в межах 40 балів
МСО2 Якість виконання практичних робіт	Оцінюється викладачем загальна активність та творчий підхід магістранта до виконання завдань та робіт практичного заняття.	Тиждень 16	В балах. Максимально по 2 бали за кожне практичне заняття
МСО3 Тестування (проміжний модульний контроль)	Тест, що виконується на платформі МІХ	Тиждень 9	В балах. 10 балів
МСО4 Розробка плану-конспекту практичного заняття з психології в закладі вищої освіти	Оцінюється викладачем зміст та методичний апарат запланованого практичного заняття	Тиждень 15	В балах. 12 балів

МСО5 Розробка плану-конспекту виховного заходу з психології для "непсихологічних" спеціальностей в закладі вищої освіти	Оцінюється викладачем зміст та методичний апарат запланованого виховного заняття з урахуванням особливостей передбачуваної аудиторії студентів	Тиждень 15	В балах. 12 балів
МСО6 Виконання індивідуального проєкту "Українська література в процесі викладання психології"	Оцінюється групою студентів.	Постійно	В балах. 10 балів

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
1 семестр		100 балів		
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен		40		
		40	25	Ні
МСО2. Якість виконання практичних робіт		16		
	8x2	16	9	Так
МСО3. Тестування (проміжний модульний контроль)		10		
		10	6	Так
МСО4. Розробка плану-конспекту практичного заняття з психології в закладі вищої освіти		12		
		12	7	Так
МСО5. Розробка плану-конспекту виховного заходу з психології для "непсихологічних" спеціальностей в закладі вищої освіти		12		
		12	7	Так
МСО6. Виконання індивідуального проєкту "Українська література в процесі викладання психології"		10		
		10	7	Так

В процесі підсумкового сумативного оцінювання результатів навчання враховуються

результати неформального/інформального навчання здобувачів за тематикою навчальної дисципліни: 1 Проходження он-лайн курсу на освітній платформі (Prometeus, Coursera, EdEra та інших.) 2. Участь у наукових та науково-практичних конференціях, написання тез у збірці науково-практичної конференції, написання статті з публікацією у періодичному виданні. Види навчальної діяльності та іл'якість балів, що за них зараховується, визначається комісією та оформлюється у вигляді "Освітньої декларації". Форма підсумкового контролю - іспит.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Аудіо та відео наочність
ЗН2	Графічні засоби (малюнки, креслення, схеми, плакати тощо)
ЗН3	Психодіагностичний інструментарій (опис методик, їх зміст/стимульний матеріал, шаблони протоколів, тощо)
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН5	Online сервіси (Learningapps, Padlet, Google Docx)
ЗН6	Відео конференції (Zoom, Google Meet)
ЗН7	Роздатковий матеріал (дидактичні карти, опитувальники, описи ситуацій, характеристики особистостей, тощо)
ЗН8	Платформа MIX (https://mix.sumdu.edu.ua/)
ЗН9	Бібліотечні фонди

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навчальний посібник. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 296 с.
2	Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: Вид-во ВНАУ, 2020. 208 с.
3	Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
4	Тарасова Т. Б. Методика навчання психології у вищій школі : навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 361 с.
5	Тарасова Т. Б. Психологія та педагогіка вищої освіти зі змістовим модулем: Методика викладання психології : навчально-методичний посібник. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 87 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/92876/1/Tarasova.pdf
Допоміжна література	

1	Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навчально-методичний посібник / За заг. редакцією проф. В Стинської, доц.Л.Прокопів / Авторський колектив: Т. Завгородня, З. Нагачевська, Б. Савчук, В. Стинська, І. Стражнікова, І. Єгорова, В. Ковальчук, Л. Прокопів, Н. Салига. Івано–Франківськ : ПНУ імені Василя Стефаника, 2021. 430 с.
2	Балашов Е.М. Психологічні особливості рефлексії в навчальній діяльності студентів. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Том XIV: Методологія і теорія психології. 2018 Випуск 1. С. 26 – 44
3	Головенкін В. П Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. Київ : Вид-во КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3	Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика : монографія / [Калашнікова С., Базелюк Н., Базелюк О. та ін.] ; за наук. ред. С. Калашнікової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України.2023. 255 с.
4	Митник О. Я. Побудова розвивального освітнього середовища у процесі електронного навчання у ЗВО Психологічний журнал. 2022. № 8. С. 56 – 62.
4	Кремень В.Г. Університетська мережа в Україні: необхідність модернізації /Вісник НАПН України, 2023, 5(1) с. 1-4
4	Максименко С.Д. Психологічні детермінанти цифровізації освіти в Україні /Вісник НАПН України, 2022, 4(2) с. 1-7
6	Стражнікова І. В. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во НАІР, 2018. 120 с.
7	Тарасова Т.Б. Особливості емоційної сфери студентів першого курсу закладу вищої освіти. Габітус. Науковий журнал №33, 2022 р. с.164 – 169
8	Тарасова Т.Б. Проблеми викладання психології як навчальної дисципліни за вибором з циклу загальної підготовки фахівців у вищій школі // Габітус. Науковий журнал №42, 2022 р. с.101 – 107
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Загальні основи педагогіки вищої школи URL: https://pidru4niki.com/14170120/pedagogika/zagalni_osnovi_pedagogiki_vischoy_i_shkoli
2	Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни URL: https://cpsm.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf
3	Загальні засади педагогіки і психології вищої школи. URL: http://psychology.univer.kharkov.ua/news2021/NMKPED/PEDAGOGIKAPSIHOLOGIYAVH/UK%20.pdf
4	Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:NAQA+TOMU101+2020_T3/home
5	Початок роботи з ChatGPT https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+GPT101+2023_T1/home